

ขั้นตอนการประเมิน

โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสถียรและอบายมุข

.....

๑. สถานศึกษาเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมิน ดังนี้

๑.๑ จัดทำแบบประเมินตนเอง ตามคู่มือแนวทางการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสถียรและอบายมุข และคู่มือโครงการห้องเรียนสีขาว

๑.๒ จัดเตรียมการนำเสนอ เช่น Power Point, นิทรรศการ, เอกสารหลักฐานอื่น ๆ ประกอบการพิจารณา

๑.๓ จัดเตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ข้อมูลเพิ่มเติม เช่น ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ตำรวจ พระสงฆ์ กรรมการสถานศึกษา ฯลฯ

๒. คณะกรรมการประเมินระดับจังหวัด ประกอบด้วย

๒.๑ ผู้ว่าราชการจังหวัด	ประธานกรรมการ
๒.๒ หัวหน้าส่วนราชการหน่วยงานในพื้นที่	รองประธานกรรมการ
๒.๓ ผู้แทน ศพส.จ./ศพส.อ.	กรรมการ
๒.๔ ผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ส.ภาค	กรรมการ
๒.๕ ผู้แทนตำรวจภูธรจังหวัด	กรรมการ
๒.๖ ผู้ทรงคุณวุฒิ (ผู้บริหาร/ผู้ปกครอง/ผู้นำท้องถิ่น)	กรรมการ
๒.๗ รองหัวหน้าส่วนราชการหน่วยงานในพื้นที่	กรรมการและเลขานุการ
๒.๘ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา /ผู้แทนแต่ละส่วนราชการ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒.๙ ผู้ปฏิบัติงานด้านยาเสพติด	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

หมายเหตุ ๑) คณะกรรมการประเมินสามารถแต่งตั้งเพิ่ม – ลด ได้ตามความเหมาะสม

๒) ส่วนราชการหน่วยงานในพื้นที่ หมายถึง สพม./สพป./อศจ./กศน. /สช. อธิการบดี (ส่วนภูมิภาคโดย สพป./สพม./ ส่วนกลางโดย สช.)

๓. ปฏิทินการดำเนินงาน ตามปีงบประมาณให้ดำเนินการดังนี้

๓.๑ สถานศึกษาประเมินตนเองเดือนมีนาคม ของทุกปี

๓.๒ การประเมินระดับหน่วยงานในพื้นที่เดือนเมษายน ของทุกปี

๓.๓ การประเมินระดับจังหวัด ให้คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งดำเนินการประเมินและรวบรวมผลงานพร้อมผลการประเมินสถานศึกษาที่ผ่านเกณฑ์ระดับดีเด่น ส่ง ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ (ศพส.ศธ.) ภายในเดือนพฤษภาคมของทุกปี

๓.๔ การประเมินระดับกระทรวง และประกาศผลการประเมินภายในเดือนมิถุนายนของทุกปี

๓.๕ รับโล่และธงโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดภัยเสถียรและอบายมุข จากฯพณฯนายกรัฐมนตรี ในวันที่ ๒๖ มิถุนายน วันต่อต้านยาเสพติดโลก

คำอธิบายและหลักเกณฑ์การพิจารณาสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข

สถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข หมายถึง สถานศึกษาที่ปลอดภัยและปัจจัยเสี่ยงทุกชนิดมีการดำเนินงานตามนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของกระทรวงศึกษาธิการ

นโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ประกอบด้วย ๕ ด้าน ดังนี้

๑. ผู้บริหารทุกระดับของกระทรวงศึกษาธิการ น้อมนำพระราชดำรัสที่ทรงห่วงใยเยาวชน ที่ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและการดำเนินงานตามแนวทางยุทธศาสตร์พระราชทาน เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนามาเป็นหลักในการทำงาน
๒. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาต้องมีความตระหนักและจิตสำนึกให้ ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการป้องกันไม่ให้นักเรียน นักศึกษาไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด
๓. สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการตามแนวทาง ๕ มาตรการ กลยุทธ์ ๔ ต้อง ๒ ไม่ และจัดกิจกรรม เชิงสร้างสรรค์ ด้านดนตรี กีฬา คุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้นักเรียน นักศึกษาใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ไม่ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด
๔. บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในทุกกรณีให้ดำเนินการทางวินัยโดยให้ออกจากราชการไว้ก่อนและ ดำเนินการทางกฎหมาย สำหรับนักเรียน นักศึกษา ไม่ให้ไล่ออกให้นำไปบำบัดรักษาและเข้าค่ายปรับเปลี่ยน พฤติกรรมโดยให้ติดตามผลการบำบัดรักษาและเรียนได้ตามความประสงค์
๕. ผู้บริหารทุกระดับของกระทรวงศึกษาธิการ อำนาจการ กำกับ ตรวจสอบติดตามและประเมินผลการ ปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรงานสถานศึกษาดีเด่นให้ยกย่อง ชมเชย มอบโล่และเกียรติบัตร โดยให้นำไปเป็นผลงานในการเลื่อนตำแหน่ง เลื่อนวิทยฐานะ และขึ้นเงินเดือน และประเมินสถานศึกษา

แนวทางการดำเนินงาน ๕ มาตรการ กลยุทธ์ ๔ ต้อง ๒ ไม่

มาตรการ ๕ มาตรการ

๑. มาตรการป้องกัน สถานศึกษาจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามกลุ่มสนใจ เพื่อเสริมสร้างความตระหนักและปลูก จิตสำนึกไม่ให้นักเรียน นักศึกษาไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด
๒. มาตรการค้นหา สถานศึกษาจัดระบบการคัดกรอง จำแนกกลุ่มนักเรียน นักศึกษา ออกเป็น ๕ กลุ่ม คือ กลุ่มปลอดภัย กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ กลุ่มติด และกลุ่มค้า
๓. มาตรการรักษา สถานศึกษาจัดระบบการส่งต่อกลุ่มเสพ กลุ่มติดเข้าสู่การบำบัดรักษา ตามระบบสมัครใจการนำเข้าสู่กระบวนการจิตสังคมบำบัดในสถานศึกษาและค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
๔. มาตรการเฝ้าระวัง สถานศึกษาดำเนินการจัดให้มี นักเรียน นักศึกษาแกนนำ ระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน นักศึกษา เพื่อเฝ้าระวังไม่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติด จัดระเบียบพื้นที่เสี่ยงและ มีการขจัดปัจจัย เสี่ยงพื้นที่อับโดยจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่ไม่ให้เอื้อต่อการไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด
๕. มาตรการบริหารจัดการ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การ ดำเนินงาน มีแผนปฏิบัติการ และการอำนวยความสะดวก กำกับ ติดตาม ประเมินผล สรุปรายงานแจ้งต้นสังกัด และการ ประสานงานกับทุกภาคส่วน

กลยุทธ์ ๔ ต้อง ๒ ไม่

สถานศึกษาดำเนินการ ๔ ต้อง

๑. สถานศึกษาต้องมียุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดที่สอดคล้องกับสภาพของปัญหาและสถานการณ์ในพื้นที่
๒. สถานศึกษาต้องมีแผนงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาที่ตลอดปีการศึกษา
๓. สถานศึกษาต้องมีระบบข้อมูลการดำเนินงาน ๔ ด้าน ได้แก่ ระบบด้านการป้องกัน ระบบด้านการเฝ้าระวัง ระบบด้านการดูแลช่วยเหลือ และระบบด้านการบริหารจัดการ
๔. สถานศึกษาต้องมีเครือข่ายการทำงานระหว่างนักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่นและผู้นำชุมชน

สถานศึกษาดำเนินการ ๒ ไม่

๑. สถานศึกษาไม่ปกปิดข้อมูล กลุ่มเสพ กลุ่มติด และกลุ่มค้ายาเสพติด
๒. สถานศึกษาไม่ผลักปัญหา ไม่ไล่นักเรียน นักศึกษาออกจากสถานศึกษาให้นำไปบำบัดรักษาเมื่อหายแล้วให้กลับมาเรียนได้ตามปกติ

หลักเกณฑ์การประเมินมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ชี้วัดคุณภาพ ๑๐๐ คะแนน

๑. มาตรฐานด้านการป้องกัน (๕๐ คะแนน) สถานศึกษาจัดทำแผนงานปฏิบัติการตลอดปีการศึกษาดังนี้

ตัวบ่งชี้

- ๑.๑ สถานศึกษาดำเนินโครงการห้องเรียนสีขาว (๓๐ คะแนน)
- ๑.๒ สถานศึกษาจัดกิจกรรม TO BE NUMBER ONE (๑๐ คะแนน)
- ๑.๓ สถานศึกษากิจกรรมลูกเสือ /เนตรนารี/ยุวกาชาด/นักศึกษาวิชาทหาร ต้านยาเสพติด/เครือข่ายนักศึกษา/กองร้อยลูกเสืออาสาบำเพ็ญประโยชน์ (๕ คะแนน)
 - มีการให้ความรู้เรื่องยาเสพติดโดยใช้กระบวนการลูกเสือ
- ๑.๔ สถานศึกษาจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์เพื่อการป้องกันยาเสพติด (๕ คะแนน)
 - โดยมีการบูรณาการการเรียนการสอนเรื่องยาเสพติดทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
 - โครงการรณรงค์วันสำคัญต่อต้านยาเสพติด
 - กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด
 - กิจกรรมบ้านหลังเรียน
 - กิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา
 - กิจกรรมชุมนุมและชมรม
 - กิจกรรมค่ายคุณธรรม สมุดบันทึกความดี
 - กิจกรรมจิตอาสา/ผู้บำเพ็ญประโยชน์
 - กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา
 - กิจกรรมอื่น ๆ

๒. มาตรฐานด้านการค้นหา (๒๐ คะแนน) สถานศึกษาดำเนินการคัดกรองกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้
ตัวบ่งชี้

- ๒.๑ สถานศึกษามีการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา (๕ คะแนน)
- ๒.๒ สถานศึกษามีการสุ่มตรวจปัสสาวะหายาเสพติด อย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ ครั้ง (๕ คะแนน)
- ๒.๓ สถานศึกษามีการคัดกรองสำรวจสภาพการใช้ยาเสพติด ภาคเรียนละ ๑ ครั้งภาคเรียนที่ ๑ ภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ภาคเรียนที่ ๒ ภายในวันที่ ๓๐ พฤศจิกายนของปีการศึกษา และรายงานผู้บังคับบัญชา/หน่วยงานต้นสังกัดตามลำดับ (๕ คะแนน)
- ๒.๔ สถานศึกษามีระบบการค้นหาโดยให้นักเรียน นักศึกษาแกนนำ ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา สังเกตพฤติกรรมทุกสัปดาห์ (๕ คะแนน)

๓. มาตรฐานด้านการรักษา (๑๐ คะแนน) สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางและนโยบายในการบำบัดรักษากลุ่มเสพติด กลุ่มติด ดังนี้

ตัวบ่งชี้

- ๓.๑ สถานศึกษามีระบบการส่งต่อให้หน่วยงานที่ดูแลบำบัดรักษาฟื้นฟู (๓ คะแนน)
- ๓.๒ สถานศึกษาจัดค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (๓ คะแนน)
- ๓.๓ สถานศึกษามีแนวทางการดำเนินงานด้านจิตสังคมบำบัด ในสถานศึกษา (๒ คะแนน)
- ๓.๔ สถานศึกษามีคลินิกการให้คำปรึกษา เช่น ศูนย์เพื่อนใจวัยรุ่นในสถานศึกษา (๒ คะแนน)

๔. มาตรฐานด้านการเฝ้าระวัง (๑๐ คะแนน) สถานศึกษามีระบบและกลไกการเฝ้าระวังสถานการณ์แพร่ระบาดของยาเสพติดที่ก่อให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน ดังนี้

ตัวบ่งชี้

- ๔.๑ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเฝ้าระวัง (๓ คะแนน)
 - โครงการสำรวจประสานโรงเรียน ๑ ตำบล ๑ โรงเรียน / ครูแดร์ (D.A.R.E.)
 - กิจกรรมหน้าเสาธง ๕ นาที (สำรวจ ผู้นำชุมชน ผู้บริหาร)
 - กิจกรรมโฮมรูม
 - กิจกรรมสถานักเรียน
 - กิจกรรมแนะแนว
 - กิจกรรมอื่น ๆ
- ๔.๒ สถานศึกษามีนักเรียน นักศึกษาแกนนำหรือจิตอาสาในการดำเนินงานด้านยาเสพติด อย่างน้อยห้องเรียนละ ๕ คน หรือ ตามสัดส่วน ๑ : ๒๐ (๓ คะแนน)
 - โครงการสารวัตรนักเรียน นักศึกษา ป.ป.ส./แกนนำห้องเรียนสีขาว
 - จัดนักเรียน นักศึกษาแกนนำ เฝ้าระวังพื้นที่ต่าง ๆ ในสถานศึกษา
 - กิจกรรมอื่น ๆ

หมายเหตุ ประเมินจากการสรุปผลการดำเนินงาน และผลที่นักเรียนได้รับจากการจัดกิจกรรม แต่ละกิจกรรม อย่างน้อย ๒ กิจกรรม

๔.๓ สถานศึกษามีครู อาจารย์แกนนำ เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (๒ คะแนน)

- จัดครูเวรประจำวัน เฝ้าระวังพื้นที่ต่าง ๆ ในสถานศึกษา
- จัดครูออกตรวจพื้นที่เสี่ยงรอบบริเวณสถานศึกษาร่วมกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
- กิจกรรมอื่น ๆ

หมายเหตุ ประเมินจากการสรุปผลการดำเนินงาน และผลที่นักเรียนได้รับจากการจัดกิจกรรม แต่ละกิจกรรม อย่างน้อย ๒ กิจกรรม

๔.๔ สถานศึกษามีการจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนปลอดภัยเสพติด (๒ คะแนน)

- สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้/อุทยานการศึกษาป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา
- สถานศึกษามีการดำเนินงานจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ในโครงการห้องเรียนสีขาว
- สถานศึกษามีการจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่ปราศจากพื้นที่เสี่ยง
- สถานศึกษาจัดพื้นที่ให้มีลานกีฬาต้านยาเสพติด
- สถานศึกษาจัดเวทีกิจกรรมต้านยาเสพติด
- กิจกรรมอื่น ๆ

หมายเหตุ ประเมินจากการสรุปผลการดำเนินงาน และผลที่นักเรียนได้รับจากการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรม อย่างน้อย ๕ กิจกรรม

๕. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ (๑๐ คะแนน) สถานศึกษามีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบเพื่อให้ปลอดภัยเสพติดอย่างเข้มแข็งและยั่งยืนโดยดำเนินงานด้วยระบบบริหารจัดการ ดังนี้

ตัวบ่งชี้

- ๕.๑ สถานศึกษามีนโยบายและยุทธศาสตร์ (๒ คะแนน)
- ๕.๒ สถานศึกษามีแผนงานและโครงการ/กิจกรรม (๒ คะแนน)
- ๕.๓ สถานศึกษามีคณะกรรมการดำเนินงานมีคำสั่งและการประชุม (๒ คะแนน)
- ๕.๔ สถานศึกษามีความร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของบูรณาการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน (๒ คะแนน)
- ๕.๕ สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (๒ คะแนน)

เกณฑ์การประเมินคะแนน

ระดับคะแนน ๙๐ คะแนนขึ้นไป	ระดับสถานศึกษาดีเด่น
ระดับคะแนน ๘๕ - ๘๙ คะแนน	ระดับสถานศึกษาดี

การมอบรางวัล แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑. ประเภทสถานศึกษา

- ๑.๑ สถานศึกษาที่ดำเนินงานโครงสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข เป็นเวลา ๑ ปี
 - ระดับดีเด่น สถานศึกษาได้รับโล่และธงโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
 - ระดับดี สถานศึกษาได้รับเกียรติบัตรลงนามโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
- ๑.๒ สถานศึกษาที่ดำเนินงานโครงสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข เป็นเวลา ๒ ปี
 - สถานศึกษา ได้รับโล่ลงนามโดยฯพณฯนายกรัฐมนตรีพร้อมป้ายโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข
 - กระทรวงศึกษาธิการจะประกาศเป็นสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ลงนาม
- ๑.๓ สถานศึกษาที่ดำเนินงานโครงสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข เป็นเวลา ๓ ปี
 - สถานศึกษา ได้รับโล่พระราชทาน
 - กระทรวงศึกษาธิการจะประกาศเป็นสถานศึกษามาตรฐานสากล ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ลงนาม

๒. ประเภทบุคลากร

- ๒.๑ สถานศึกษาที่ดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข เป็นเวลา ๑ ปี
- ระดับดีเด่น ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุขติดได้รับโล่ลงนามโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
 - ระดับดี ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุขได้รับเกียรติบัตรลงนามโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
- ๒.๒ สถานศึกษาที่ดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข เป็นเวลา ๒ ปี
- ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข ได้รับโล่ลงนามโดยฯพณฯนายกรัฐมนตรี
- ๒.๓ สถานศึกษาที่ดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข เป็นเวลา ๓ ปี
- ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุขได้รับโล่พระราชทาน

แนวทางการประเมินสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติด

๑. ระดับกระทรวง
- แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข
 - จัดทำมาตรการเสริมแรง ยกย่อง ชมเชย มอบโล่ เกียรติบัตรความดีความชอบให้แก่หน่วยงาน/สถานศึกษา/ผู้ปฏิบัติงานดีเด่น
๒. ระดับจังหวัด/เขตพื้นที่การศึกษา
- ส่วนราชการระดับจังหวัดขององค์กรหลักแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข ประกอบด้วยผู้แทนทุกภาคส่วน
 - จัดทำแผนการประเมินร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - รายงานผลการประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุขให้กระทรวงศึกษาธิการ
 - จัดทำมาตรการเสริมแรง ยกย่อง ชมเชย มอบโล่ เกียรติบัตรความดีความชอบให้แก่หน่วยงานสถานศึกษา/ผู้ปฏิบัติงานดีเด่น
๓. ระดับสถานศึกษา
- แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข
 - ดำเนินการตามหลักเกณฑ์การประเมินมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ชี้วัดคุณภาพโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข
 - กำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - จัดทำมาตรการเสริมแรง ยกย่อง ชมเชย มอบโล่ เกียรติบัตร ความดีความชอบให้แก่ผู้ปฏิบัติงานดีเด่น

คู่มือ

แนวทางการดำเนินงาน

โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยสงบและอบายมุข

สารบัญ

คำนำ		หน้า
ตอนที่ ๑	นโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา	1
ตอนที่ ๒	โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข	2
ตอนที่ ๓	ขั้นตอนการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข	4
ตอนที่ ๔	กระบวนการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข	5
ตอนที่ ๕	หลักเกณฑ์การพิจารณาโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข	12
ภาคผนวก		

นโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

รัฐบาลได้กำหนดให้ปัญหายาเสพติดเป็น “วาระแห่งชาติ” และมอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา กำหนดมาตรการป้องกันเด็กและเยาวชนก่อนวัยเสี่ยง และในวัยเสี่ยงไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เรียนรู้ถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด รู้จักวิถีปฏิเสธหลีกเลี่ยง ยาเสพติดและ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เพื่อหลีกเลี่ยงการหมกมุ่นมั่วสุมกับยาเสพติดและอบายมุข ตลอดจนดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา ที่ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด จึงได้กำหนดนโยบายให้ผู้บริหารองค์กรหลัก หน่วยงานและสถานศึกษาดำเนินการ ดังนี้

๑. ผู้บริหารทุกระดับนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ จัดทำแผนปฏิบัติการครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายและการมีส่วนร่วมของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา

๒. ผู้บริหารทุกระดับ ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ต้องให้ความสำคัญและมีจิตสำนึกร่วมกัน ที่จะปกป้องคุ้มครอง ดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา ไม่ให้ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ให้ความร่วมมือและร่วมแรงร่วมใจจัดกิจกรรมทั้งในหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนจัดกิจกรรมป้องกันและเฝ้าระวังยาเสพติดในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการเรียน การสอน เช่น กิจกรรม TO BE NUMBER ONE กิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ต่าง ๆ ค่าคุณธรรม กิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีป้องกันยาเสพติด กิจกรรมกีฬาป้องกันยาเสพติด ส่งเสริมการรวมกลุ่มของนักเรียน นักศึกษา ทั้งในส่วนของชมรมและสภานักเรียน

๔. ผู้บริหารสถานศึกษาจัดการเรียนการสอนให้ความรู้ เสริมสร้างจิตสำนึก ทักษะชีวิต ภูมิคุ้มกันต่อต้าน ยาเสพติด และอบายมุข จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาทุกคนให้ทั่วถึงโดยสร้างเครือข่ายแกนนำทุกระดับในสถานศึกษา

๕. ผู้บริหารสถานศึกษาจัดระบบการดำเนินงาน ๕ มาตรการ ตามโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติด คือ มาตรการป้องกัน มาตรการค้นหา มาตรการรักษา มาตรการเฝ้าระวัง มาตรการบริหารจัดการ ภายใต้กลยุทธ์ ๔ ต้อง ๒ ไม่ ที่กำหนดให้สถานศึกษาต้องมียุทธศาสตร์ ต้องมีแผนงาน ต้องมีระบบข้อมูล ต้องมีเครือข่าย ไม่ปกปิดข้อมูล และไม่ไล่ออก

๖. ผู้บริหารทุกระดับ อำนวยการ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานและจัดมาตรการเสริมแรงให้แก่ผู้รับผิดชอบด้านยาเสพติดดีเด่น ด้วยการยกย่องชมเชย มอบโล่ เกียรติบัตร เลื่อนขั้นเงินเดือนกรณีพิเศษ มาตรการลงโทษบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ให้ออกจากราชการและเพิกถอนใบประกอบวิชาชีพครู

(นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ผู้อำนวยการศูนย์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ

โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข

๑. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทั้งด้านการสื่อสารเทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวก ในเชิงลบก็มีปรากฏการณ์เช่นกัน เป็นต้นว่า ปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่างๆ ปัญหาครอบครัวที่เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด มีการปรับตัวที่ไม่เหมาะสม หรืออื่นๆ ภาพความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการพัฒนานักเรียน นักศึกษา ให้เป็นไปตามความมุ่งหวังนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกคน โดยเฉพาะบุคลากรทางการศึกษาทุกคนในสถานศึกษา ซึ่งมีครู อาจารย์เป็นหลักสำคัญในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน นักศึกษา ให้เติบโตงดงามและเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคม

การพัฒนานักเรียน นักศึกษา ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา มีความรู้ ความสามารถและมีคุณธรรม จริยธรรม ดำเนินวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษาที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการจัดการศึกษาตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ต้องการให้ เป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข นอกจากดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียน นักศึกษา ได้รับกระบวนการเรียนรู้แล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นจากปัจจัยเสี่ยงรอบสถานศึกษา ที่มีพฤติกรรมไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ร้านเกมส์ การพนัน หนีเรียน ทะเลาะวิวาท ก่ออาชญากรรม เป็นปัญหา สังคมที่ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ ต้องเข้าไปช่วยเหลือและแก้ไขไม่ให้มีพฤติกรรมเสี่ยง

การดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข ได้ดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่อง โดยใช้แนวคิดและหลักการของ “๔ ประสาน ๒ คำ” ซึ่ง ๔ ประสาน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู/อาจารย์ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนนักเรียน/นักศึกษา และส่วนของ ๒ คำ เดิมเป็นผู้แทนชุมชนแต่พื้นที่เสี่ยงเพิ่มมากขึ้น จึงได้กำหนดใหม่เพื่อให้มีบุคลากรสำคัญที่จะเข้ามาช่วยสถานศึกษาในการดำเนินงานสถานศึกษาสีขาว ได้แก่ ตำรวจและพระสงฆ์ ซึ่งอยู่ในบริเวณท้องถิ่นและชุมชน ทั้งนี้เพื่อช่วยสถานศึกษาให้มีมาตรการป้องกัน และการป้องปรามติดตามผู้จำหน่ายและผู้เสพและมาตรการความปลอดภัย เป็นการเพิ่มความมั่นใจให้กับ คณะกรรมการสถานศึกษาสีขาวในการต่อสู้กับปัญหา ยาเสพติดและแหล่งอบายมุขรอบสถานศึกษา ดังนั้นเพื่อให้สถานศึกษามีระบบการป้องกันที่เข้มแข็งและยั่งยืนจึงให้มีการดำเนินงาน ๕ มาตรการ ได้แก่ มาตรการป้องกัน มาตรการค้นหา มาตรการรักษา มาตรการเฝ้าระวัง มาตรการบริหารจัดการ และกลยุทธ์ ๔ ต้อง ๒ ไม่ คือ ต้องมี ยุทธศาสตร์ ต้องมีแผนงาน ต้องมีระบบข้อมูล ต้องมีเครือข่าย และ ๒ ไม่ คือ ไม่ปกปิดข้อมูล ไม่ปล่อยอก เป็น แนวทางการดำเนินงาน

๒ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อลดปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดและอบายมุขในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา
๒. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและอบายมุขนอกสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน
๓. เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่สถานศึกษาในการนำไปพัฒนาและสร้างระบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด อบายมุข ปัจจัยเสี่ยงรอบสถานศึกษา ในทุกพื้นที่

๓. เป้าหมาย

๓.๑ ด้านปริมาณ

- สถานศึกษาทุกแห่งสังกัดของกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เข้าร่วมโครงการและรับการประเมินผลประจำปี เพื่อประกาศให้เป็นสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข
- ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำทางศาสนา ในชุมชนทุกแห่งที่สถานศึกษาตั้งอยู่ในชุมชนให้การสนับสนุนส่งเสริมการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข

๓.๒ ด้านคุณภาพ

- ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง นักเรียนและนักศึกษา มีจิตสำนึกร่วมกันในการดูแลกลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ กลุ่มติด และกลุ่มค้า ฝิ่น ระวังไม่ให้มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดและอบายมุข
- ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ผู้นำทางศาสนา มีจิตสำนึกในการดูแลลูกหลานไม่ให้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดและอบายมุข
- นักเรียน นักศึกษา มีจิตสาธารณะ รู้จักเสียสละ มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

๔. ผู้รับผิดชอบโครงการ

ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ สำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา สป. และสำนักงาน ป.ป.ส.

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- เชิงปริมาณ ร้อยละ ๘๐ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ นักเรียนและนักศึกษา ที่เข้าร่วมโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข มีความพึงพอใจที่เข้าร่วมโครงการ
- เชิงคุณภาพ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษา มั่นใจในกระบวนการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข นักเรียน นักศึกษา มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นแบบอย่างที่ดีงามของสังคม

๖. การประเมินผลโครงการ

ประเมินเมื่อเสร็จสิ้นโครงการภาคเรียนที่ ๑ และภาคเรียนที่ ๒ ของปีการศึกษาโดยมีคณะกรรมการจากหน่วยงานต้นสังกัด กำหนดรายละเอียดตามหลักเกณฑ์การพิจารณาโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข

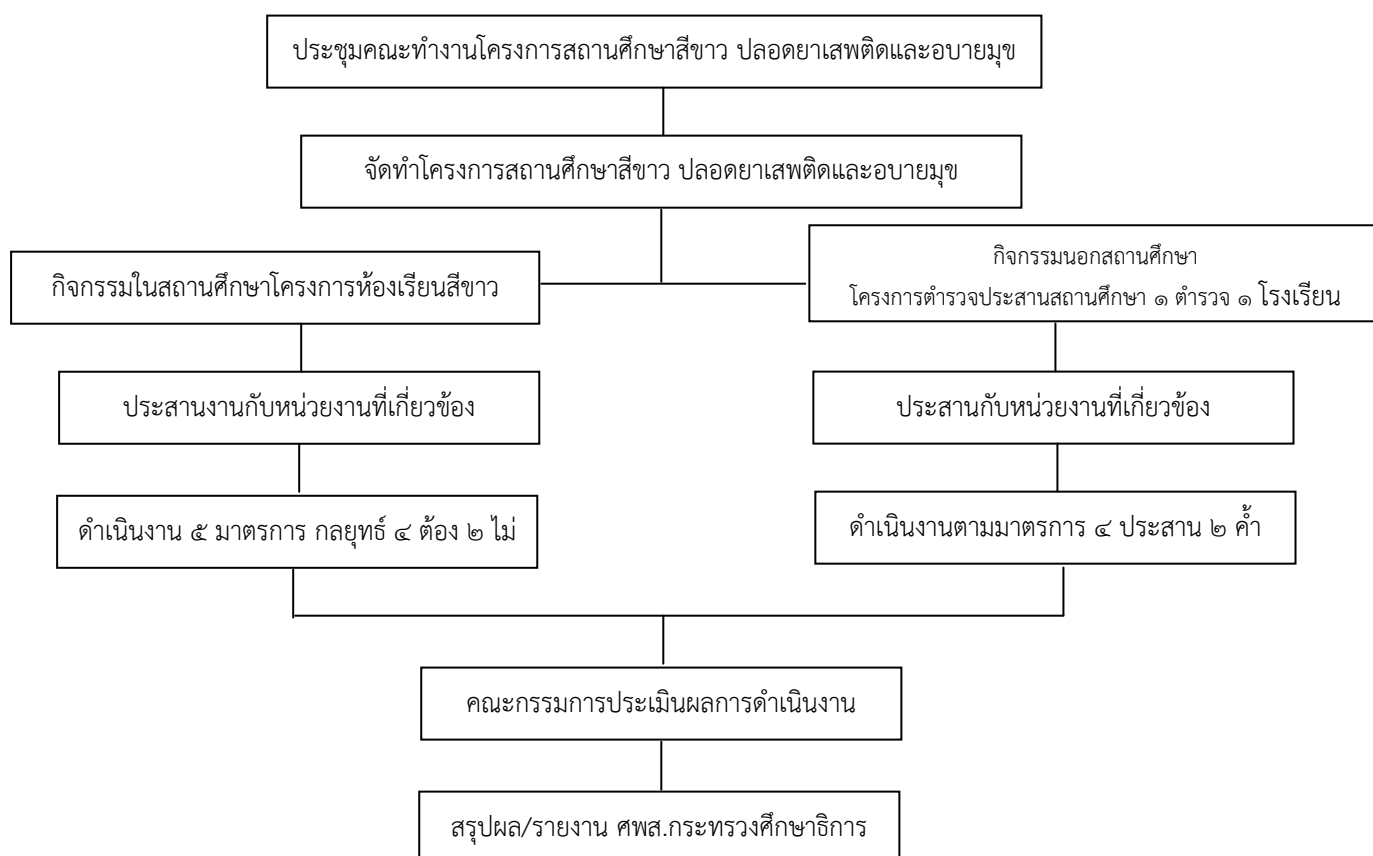
๗. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- นักเรียน นักศึกษา และบุคลากรมีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตอาสา รู้จักเสียสละ ไม่ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและอบายมุขและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
- สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการมีระบบดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดและอบายมุขอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน
- สถานศึกษาเป็นศูนย์การเรียนรู้โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข ประจำอำเภอ ในการศึกษาดูงานและเป็นแหล่งเรียนรู้

ขั้นตอนการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข

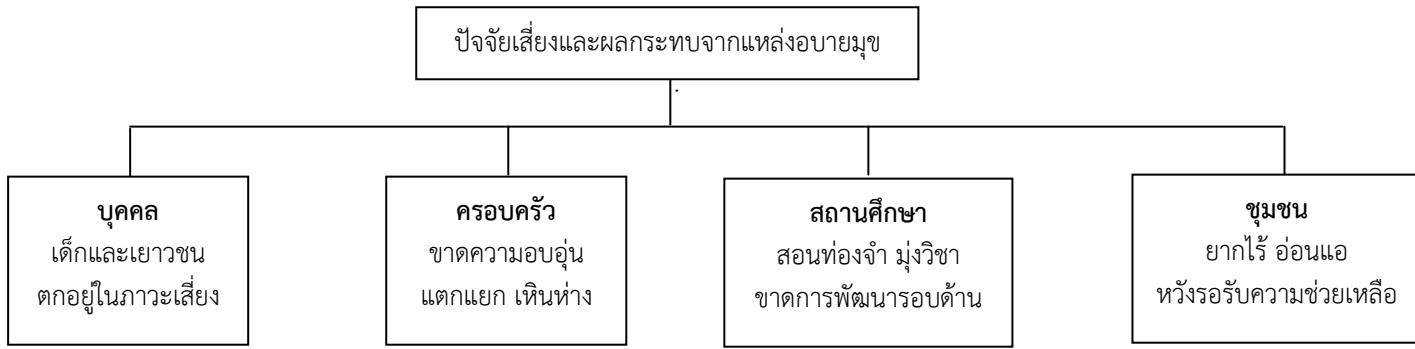
การดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข ของสถานศึกษาทั่วประเทศ กำหนดให้มีขั้นตอนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน ดังนี้

๑. สถานศึกษานำข้อมูลปัจจัยเสี่ยงรอบสถานศึกษาและข้อมูลการคัดกรองมาศึกษาวิเคราะห์สังเคราะห์ปัญหาและสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาเสพติดและปัจจัยเสี่ยงแหล่งอบายมุขรอบสถานศึกษา
๒. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะทำงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข และนำข้อมูลจากการศึกษาข้อที่ ๑ มาจัดทำแผนปฏิบัติการ จัดทำโครงการและกิจกรรมให้ตรงกับสาเหตุที่แท้จริงกับปัญหา
๓. ดำเนินการจัดทำตารางปฏิบัติการตลอดปีการศึกษา และดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการโครงการและกิจกรรมโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนตามที่กำหนดไว้ใน ๕ มาตรการ กลยุทธ์ ๔ ต้อง ๒ ไม่
๔. ผู้บริหารสถานศึกษา อำนาจการ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบมีความต่อเนื่องเข้มแข็งและยั่งยืน สรุปรายงานผลการดำเนินงานให้หน่วยงานต้นสังกัด
๕. ผู้บริหารหน่วยงานระดับพื้นที่แต่งตั้งคณะทำงานประเมินผลการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข ประเมินผลการดำเนินงานตามหลักเกณฑ์นำเสนอศูนย์อำนาจการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ
๖. ศูนย์อำนาจการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข ตรวจสอบรายชื่อสถานศึกษาพิจารณาผลงานและให้ความเห็นชอบจัดลำดับผลงานและจัดทำประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
๗. ศูนย์อำนาจการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ มอบโล่ เกียรติบัตร เพื่อประกาศให้เป็นสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข ของปีการศึกษา
๘. ศูนย์อำนาจการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ จัดสรรโควตาการเลื่อนขั้นเงินเดือนกรณีพิเศษของสำนักงาน ป.ป.ส. และของหน่วยงานให้แก่ผู้บริหารและบุคลากรผู้รับผิดชอบโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข

กระบวนการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสถียรและอบายมุข

๑. สถานการณ์ยาเสพติด/อบายมุขในสถานศึกษา

สภาพปัญหา

๑. สถานการณ์แพร่ระบาดของยาเสพติดและแหล่งอบายมุขเริ่มในกลุ่มหลังปิด แล้วแพร่กระจายไปสู่กลุ่มผู้ขายบริการทางเพศ เข้าสู่ครอบครัวและสถานศึกษา ทำให้จำนวนคนติดยาเสพติดที่เป็นเด็กและเยาวชนมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น
๒. การผลิตและการจำหน่ายยาเสพติดมีเทคโนโลยีสูง และการกระจายยาเสพติดอย่างรวดเร็วจนยากในการปราบปราม มีการสร้างระบบเครือข่ายการจำหน่ายเหมือนสินค้าจำหน่ายตรงใน กลุ่มนักเรียน นักศึกษา
๓. สภาพสังคม ครอบครัว และชุมชนเปลี่ยนแปลง ทำให้วิถีชีวิตมีความเสี่ยง แยกห่าง เห็นห่าง และอ่อนแอ
๔. การบริหารจัดการที่ขาดเอกภาพ ทำให้ต่างหน่วยงาน ต่างคนต่างทำ ขาดความต่อเนื่อง ผู้ติดยาเสพติด ยังวนเวียนอยู่ในวงจรแห่งความชั่วร้าย เป็นภาระของสังคม ทำให้ประเทศขาดศักยภาพในการแข่งขันในเวทีโลก

ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหา

๑. การรณรงค์ให้ผู้บริหารสถานศึกษานำนโยบายสำคัญของรัฐบาลที่กำหนดเป็นวาระแห่งชาติที่ทุกฝ่ายต้องร่วมแก้ปัญหา จึงต้องพัฒนากลไกการบริหารจัดการ ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาในการดำเนินงาน
๒. กำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาที่มีประสิทธิภาพ โดยการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ และแก้ไขให้ชัดเจน จึงต้องพัฒนาคน ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน
๓. การระดมความร่วมมือจากทุกสถานศึกษาในการแก้ปัญหา โดยถือว่าเป็นปัญหาของตนเองต้องทำต่อเนื่องครบวงจรและผู้ชนะ คือ **สถานศึกษาสีขาว** จึงต้องพัฒนาสถานศึกษาให้ต่อสู้กับปัญหาทุกรูปแบบ
๔. ให้ความสำคัญในการต่อต้านยาเสพติด แต่ต้องแก้ปัญหาสิ่งมอมเมาอบายมุขอื่นควบคู่กันไปด้วย จึงต้องพัฒนาสภาพสิ่งแวดล้อม บริการทางการแพทย์ และจิตวิทยาสังคม เพื่อมิให้ปัญหาเลวร้ายยิ่งกว่าที่เป็นในปัจจุบัน

๒. วิสัยทัศน์และการแก้ปัญหาในสถานศึกษา

๑. ผู้บริหารสถานศึกษาทุกแห่งตื่นตัวรณรงค์ และตระหนักถึงปัญหายาเสพติด อบายมุข สิ่งมอมเมา การพนันและอันตรายที่เกิดขึ้นกับ นักเรียน นักศึกษา
๒. นักเรียน นักศึกษา ที่มีพฤติกรรมเป็นผู้เสพยาเสพติดและพฤติกรรมผู้ลุ่มหลงสิ่งมอมเมา และ นักเรียน มีระบบการส่งต่อให้ได้รับการช่วยเหลือ สงเคราะห์จากบ้าน สถานศึกษา และชุมชน จนกลับคืนสู่สังคมและชีวิตสงบสุข
๓. แหล่งอบายมุขสิ่งชั่วร้ายทางกามารมณ์ลดลง ปัจจัยเสี่ยงรอบสถานศึกษามีการบังคับใช้กฎหมาย
๔. จำนวนของสถานศึกษาสีขาว ซึ่งต่อสู้กับปัญหาอบายมุขและปัญหายาเสพติดได้สำเร็จและยั่งยืนมีมากขึ้น

ภารกิจที่ต้องดำเนินการ

๑. สร้างความตระหนักและปลุกจิตสำนึกของสถานศึกษาให้ต้องลุกขึ้นมาต่อสู้ด้วยรูปแบบที่เหมาะสมกับตนเอง

๒. ต้องพัฒนาศักยภาพของกระทรวงศึกษาธิการ ในการประสาน/ติดตาม/ตรวจสอบเพื่อสนับสนุนสถานศึกษาต่อสู้กับปัญหาเสพติด/อบายมุข อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

๓. ใช้การศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการป้องกัน และต้องทำให้ได้ผล มิฉะนั้นต้องใช้มาตรการรุนแรงขึ้นเพื่อในอนาคต ไม่ให้เกิดกรณีนักเรียน นักศึกษา เปลี่ยนจากผู้เสพมาเป็นผู้จำหน่ายมากขึ้น

ผู้รับภารกิจในระดับต่างๆ ประกอบด้วย

๑. **ระดับกระทรวง** คณะกรรมการสถานศึกษาสีขาวระดับกระทรวง โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน และมีคณะกรรมการจากส่วนราชการ/ภาคเอกชน/ชุมชน โดยมีกระทรวงศึกษาธิการเป็นคณะกรรมการดำเนินงาน

๒. **ระดับองค์กรหลัก** คณะกรรมการสถานศึกษาสีขาวขององค์กรหลัก ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

๓. **ระดับสถานศึกษา** คณะกรรมการสถานศึกษาทุกสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

๓. ยุทธศาสตร์/แนวปฏิบัติในการป้องปราม อบายมุข การพนัน และการทะเลาะวิวาทในสถานศึกษา

๑. บทบาทของสถานศึกษา

๑.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการ ประกอบด้วยครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครอง ตำรวจ นักธุรกิจ เพื่อจัดกิจกรรม

๑.๒ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียน นักศึกษา สนุกทำท่ายและเอาใจใส่การเรียน

๑.๓ ประกาศนโยบายของสถานศึกษาให้ชัดเจนเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ดีและไม่พึงปรารถนา

๑.๔ ติดต่อนานาชาติตำรวจในพื้นที่เพื่อประสานงานขอความร่วมมือในกรณีเกิดเหตุ

๑.๕ บันทึกประจำวันและรายงานเหตุการณ์รุนแรงที่เกิดขึ้น เพื่อลงมือแก้ไขให้ทัน

๑.๖ เชิญผู้ปกครองมาร่วมโครงการของสถานศึกษาสม่ำเสมอ

๑.๗ กำชับให้ครู อาจารย์ ทุกคนเป็นต้นแบบพฤติกรรมที่ดี

๑.๘ เชิญวิทยากรในชุมชนมาร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

๑.๙ จัดกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา ให้ทำงานเป็นกลุ่มและกิจกรรมโครงการห้องเรียนสีขาว

๒. บทบาทสำหรับนักเรียน นักศึกษา

๒.๑ จัดกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา เพื่อรณรงค์ต่อต้านอบายมุข การพนัน และการทะเลาะวิวาท

๒.๒ คณะกรรมการ/สภานักเรียน นักศึกษา จัดกิจกรรมด้านความปลอดภัยของโรงเรียน

๒.๓ จัดกิจกรรมเพื่อนเตือนเพื่อน

๒.๔ ฝึกประชาธิปไตยในกลุ่มนักเรียน นักศึกษา ให้รู้จักเคารพสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น

๒.๕ แจ้งเบาะแสผู้เล่นการพนัน , หัวโจก เพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนให้ครูและผู้บริหารทราบ

๒.๖ เคารพในกฎกติกา มารยาทของนักเรียน นักศึกษา ที่พึงปฏิบัติ

๒.๗ เข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษาและตระหนักถึงความปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมรอบสถานศึกษา

๒.๘ ร่วมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์

๒.๙ ชักชวนผู้ปกครองไปเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา

๒.๑๐ ปฏิบัติตนเป็นที่พึ่งต่อรุ่นน้องและเพื่อนที่ดีในกลุ่มเพื่อน

๒.๑๑ นักเรียน นักศึกษา ควรได้ฝึกทักษะการป้องกันตัวเพื่อความปลอดภัย และนักเรียน นักศึกษา ได้ศึกษางานของตำรวจ ทัณฑสถานและบ้านเยาวชน

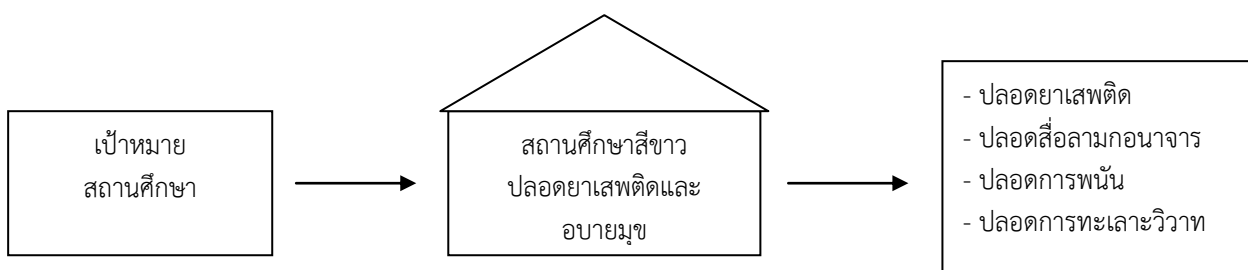
๓. บทบาทสำหรับผู้ปกครอง

- ๓.๑ ฝึกรบรณบ่มนิสัยให้ลูกหลานมีระเบียบวินัย , รับผิดชอบในการเรียน และรับผิดชอบตนเอง
- ๓.๒ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้ความอบอุ่นเป็นที่พึ่งของลูก
- ๓.๓ ตักเตือนบุตรหลานให้อยู่ในระเบียบวินัยที่ต้งาม , และสอดส่องดูแลสถานศึกษา
- ๓.๔ ซักถามถึงกิจกรรมของสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบสภาพของเด็กเมื่ออยู่ในสถานศึกษา
- ๓.๕ หมั่นไปพบครู อาจารย์ประจำชั้น เข้าร่วมประชุมผู้ปกครอง , เข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา
- ๓.๖ ระมัดระวังมิให้เด็กเล่นการพนัน สะสมสื่อลามก , เข้ากลุ่มเพื่อนอันธพาล , พกอาวุธเมื่ออยู่บ้าน
- ๓.๗ ให้เวลาอยู่กับลูกหลานเพื่อสร้างความอบอุ่น ดูแลมิให้เด็กดูโทรทัศน์ที่รุนแรงและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

๔. บทบาทของชุมชน

- ๔.๑ ร่วมเป็นคณะกรรมการความปลอดภัยของสถานศึกษา
- ๔.๒ ให้ความร่วมมือสถานศึกษาในกิจกรรมต่างๆ
- ๔.๓ สนับสนุนให้สถานศึกษามีส่วนร่วมกิจกรรมวัฒนธรรมท้องถิ่น
- ๔.๔ สอดส่องดูแลความปลอดภัยในการเดินทางไปสถานศึกษาของเด็กนักเรียน นักศึกษา
- ๔.๕ สำหรับเจ้าของธุรกิจสนับสนุนให้พ่อแม่ที่ทำงานด้วยไปร่วมกิจกรรมสถานศึกษา
- ๔.๖ เปิดโอกาสให้นักเรียน นักศึกษา เข้าเยี่ยมชมหรือฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการของชุมชน
- ๔.๗ สนับสนุนเงินทุนเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กยากจนในชุมชน
- ๔.๘ ช่วยสอดส่องดูแลพฤติกรรมของเยาวชนและรายงานต่อผู้บริหารสถานศึกษา

๔. นโยบายกระทรวงศึกษาธิการในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข

๑. การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

- ๑.๑ สถานศึกษาพยายามป้องกันและแก้ไขให้ถึงที่สุด โดยไม่ไล่่นักเรียน นักศึกษา ให้พ้นไปเป็นภาระสังคม หรือสถาบันอื่น
- ๑.๒ ขอให้องค์กรหลักให้ความสนใจกับผู้บริหารสถานศึกษาให้รายงานกระทรวงศึกษาธิการโดยไม่ถือเป็นการผิดแต่จะพิจารณาเป็นความดีความชอบในการรายงานตามความจริง
- ๑.๓ ขอให้องค์กรหลักย้ายสถานศึกษา ให้ครู อาจารย์ เป็นแบบอย่างที่ดี ไม่สูบบุหรี่ จัดสถานศึกษาเป็น เขตปลอดบุหรี่และปลอดภัย เสพติด

๒. การป้องกันและแก้ไขปัญหาลามกอนาจารและปัจจัยเสี่ยง

- ๒.๑ ให้สถานศึกษาตรวจค้นและป้องกันมิให้นักเรียน นักศึกษา นำสื่อลามกอนาจารเข้ามาเผยแพร่ในสถานศึกษา
- ๒.๒ ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดหนังสือ , วิดีโอ , เทป , โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่เป็นสารประโยชน์ ให้ความบันเทิงที่ประเทืองสติปัญญาบริการแก่นักเรียน นักศึกษา

๓. การป้องกันและแก้ไขปัญหาคารพนัน

๓.๑ จัดกิจกรรมให้นักเรียน นักศึกษา รู้จักประหยดอดออม ไม่ฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือย และฝึกทำงานเพื่อหารายได้พิเศษจากการประกอบสัมมาชีพ

๓.๒ ป้องปรามมิให้นักเรียน นักศึกษา เล่นการพนันทุกรูปแบบในสถานศึกษา และตรวจค้นแหล่งที่อาจมั่วสุ่ม

๓.๓ ส่งอาจารย์ฝ่ายปกครองหรือประสานสารวัตรนักเรียนเพื่อสุ่มตรวจนักเรียน นักศึกษา ที่อาจไปมั่วสุ่มตามแหล่งอบายมุข แหล่งการพนัน ของชุมชนหรือของพื้นที่

๔. การป้องกันและแก้ไขปัญหาคารทะเลาะวิวาท

๔.๑ ประสานฝ่ายตำรวจให้ใช้มาตรการเฝียขนาดในการลงโทษนักเรียน นักศึกษา ที่ทำผิดกฎหมาย

๔.๒ ติดตามตรวจสอบพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน นักศึกษา ที่มีปัญหาเป็นรายกรณีหรือรายกลุ่ม และส่งครูไปเยี่ยมถึงบ้าน เพื่อเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยง

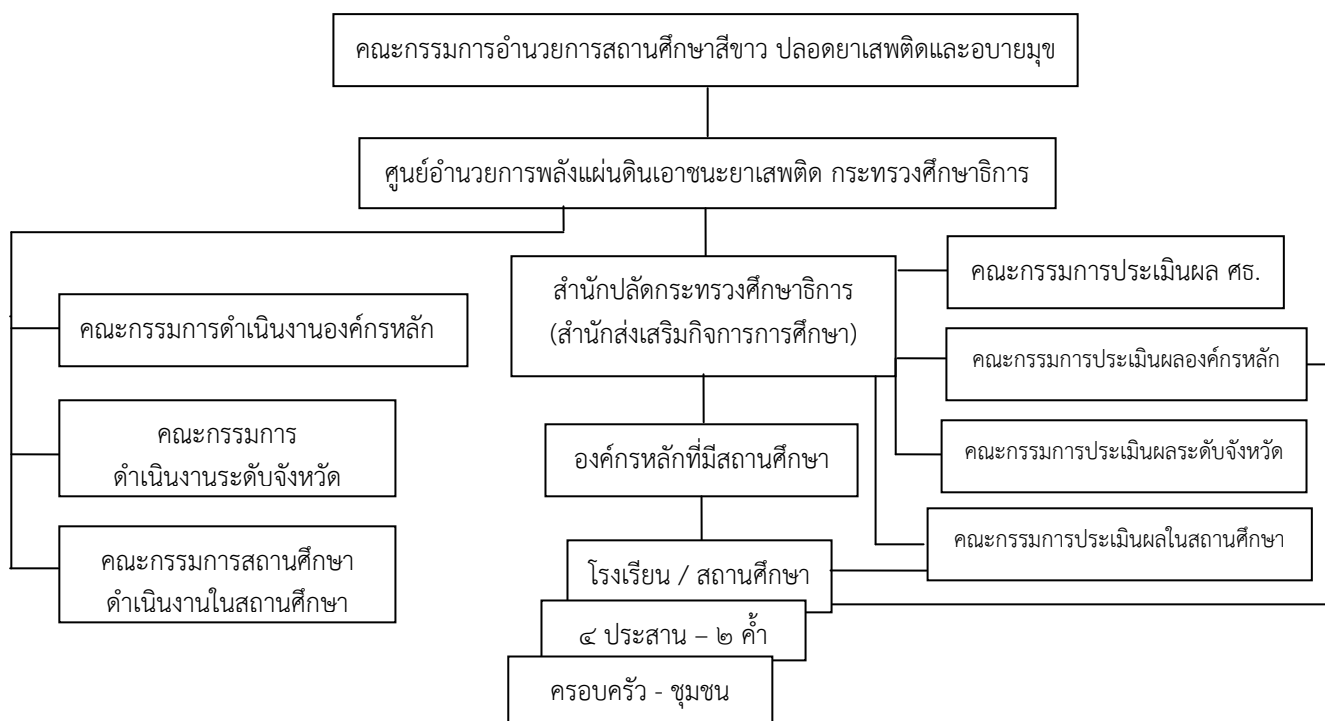
๔.๓ ตรวจค้นการพกพาอาวุธเข้ามาในสถานศึกษาและเพิ่มโทษผู้ที่ทำผิดถูกตักเตือนมาแล้ว

๔.๔ ให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา ให้ครอบคลุมตั้งแต่การกำหนดระเบียบวินัย , กิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมเสริมหลักสูตร

๔.๕ สร้างองค์กรเครือข่ายระหว่างบ้าน , โรงเรียน , ชุมชน , ตำรวจ โดยมีระบบสื่อสารโทรคมนาคม และระบบข้อมูลเพื่อเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยง

๕. แนวทางการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข

๕.๑ คณะกรรมการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข
รูปที่ ๑ แผนภูมิแสดงโครงสร้างคณะกรรมการดำเนินงานโครงการโรงเรียนสีขาว

๖. การดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข

ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

๑. ร่างโครงการ และยื่นใบสมัครขอเข้าร่วมโครงการกับหน่วยงานต้นสังกัด
๒. ประสานการดำเนินงานตามโครงการกับหน่วยงานต้นสังกัด
๓. แต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อร่วมกันกำหนดกิจกรรมในการดำเนินการป้องกันการป้องปราม และ/หรือการบำบัดรักษาฟื้นฟูในทุกกลุ่มที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย
 - กลุ่มของผู้แทนผู้บริหาร/- กลุ่มของผู้แทนครู - อาจารย์
 - กลุ่มของผู้แทนผู้ปกครอง/กลุ่มของผู้แทนนักเรียน - นักศึกษา
๔. เชิญบุคคลเข้าร่วมเป็นกรรมการของโครงการ ในกลุ่มของผู้นำทุกฝ่าย ประกอบด้วย
 - ผู้นำภูมิปัญญาท้องถิ่น และ พระสงฆ์
 - ผู้นำท้องถิ่น/ผู้นำชุมชน
๕. ติดต่อประสานงานในการจัดประชุมให้ความรู้และแนวทางในการดำเนินงานของโครงการ ให้กับคณะกรรมการทุกกลุ่มโดยวิทยากรจากส่วนกลาง หรือจากสถานศึกษานำร่อง
๖. จัดประชุมคณะกรรมการกลุ่มต่างๆ เพื่อกำหนดกิจกรรมและวางแผนงานในการดำเนินการ
กิจกรรมโครงการ ประกอบด้วยกิจกรรมที่แบ่งเป็นกิจกรรมหลัก ดังนี้
 ๑. กิจกรรมด้านการป้องปรามและแก้ไขปัญหาการติดสารเสพติดในสถานศึกษาและอบายมุข ได้แก่
 - โครงการห้องเรียนสีขาว
 - จัดโครงการเพื่อนเตือนเพื่อน
 - จัดรายการออกเสียงตามสาย
 - จัดการเดินรณรงค์
 - จัดแข่งขันมินิมาราธอน
 - จัดแสดงคอนเสิร์ตพลังสีขาว
 - ให้ความรู้การป้องกันยาเสพติด โทษทางกฎหมาย
 - อบรมแกนนำ
 - จัดค่ายเยาวชนพิทักษ์สังคม
 - จัดกิจกรรมธนาคารความดี
 - จัดกิจกรรมลานวัด ลานใจ ลานกีฬา จัดตั้งชมรมดนตรี ส่งเสริมการเล่นดนตรี จัดหาอุปกรณ์ อาจารย์ฝึก จัดกิจกรรมแข่งขันการเล่นดนตรีภายใน ภายนอก
 - จัดอบรมลูกเสือต้านยาเสพติด
 - ปรับปรุงบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม สร้างสนามกีฬา ส่งเสริมให้นักเรียนเล่นกีฬา จัดหาอุปกรณ์ อาจารย์ฝึก จัดกิจกรรมแข่งขันภายใน ภายนอก
 - ตรวจปัสสาวะ
 - จัดสถานที่บำบัด
 - จัดกิจกรรมฟื้นฟู
 - จัดกิจกรรมอบรมสร้างภูมิคุ้มกัน
 ๒. กิจกรรมด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสื่อลามกอนาจารในสถานศึกษา ได้แก่
 - ตรวจค้นและป้องกันมิให้นักเรียน นักศึกษา นำสื่อลามกอนาจารเข้ามาเผยแพร่ในสถานศึกษา
 - ส่งเสริมให้สถานศึกษา จัดทำสื่อ หนังสือ วิดีโอ เทปบันทึกเสียง และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่เป็นสารประโยชน์ ให้ความบันเทิงที่ประเทืองสติปัญญาเพื่อให้บริการแก่นักเรียน นักศึกษา

๓. กิจกรรมด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาคารพ่นในสถานศึกษา ได้แก่

- จัดกิจกรรมให้นักเรียน นักศึกษา รู้หลักประหยัดตามหลักเศรษฐกิจแบบพอเพียง

- ให้ห้องปราชญ์ มิให้นักเรียน นักศึกษา เล่นการพนันทุกรูปแบบในสถานศึกษาและตรวจค้นสถานที่ ซึ่งอาจเป็นที่มั่วสุ่ม

- ให้ครู อาจารย์ปกครอง ประสานงานกับสภามหาวิทยาลัยในการคุ้มครองนักเรียน นักศึกษา ที่อาจไป มั่วสุ่มตามแหล่งพนันและอบายมุขของชุมชน

๔. กิจกรรมด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาคะเลาะวิวาทในสถานศึกษา ได้แก่

- ให้ติดตามตรวจสอบพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน นักศึกษา ที่มีปัญหาเป็นรายกรณีหรือรายกลุ่ม และให้ครูไปเยี่ยมบ้านเพื่อเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยงต่อการทะเลาะวิวาทข้ามสถาบัน

- ให้ตรวจค้นการพกอาวุธเข้ามาในสถานศึกษาของนักเรียน นักศึกษา กลุ่มเสี่ยง และคาดโทษเพิ่มสำหรับผู้ที่ทำผิดที่เคยถูกตักเตือนมาแล้ว

- ให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา ให้ครอบคลุมตั้งแต่การกำหนดระเบียบ วินัย กิจกรรม แขนง กิจกรรมเสริมหลักสูตร และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

- ให้สร้างองค์การเครือข่ายระหว่างบ้าน โรงเรียน ชุมชน และตำรวจโดยมีระบบสื่อสาร โทรคมนาคมและระบบข้อมูลเพื่อเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยง

- ให้ประสานกับฝ่ายตำรวจ ใช้มาตรการเฉียบขาดในการลงโทษนักเรียน นักศึกษา ที่ฝ่าฝืน ในชั้นกระทำผิดกฎหมาย

แนวทางการดำเนินงาน ๕ มาตรการ กลยุทธ์ ๔ ต้อง ๒ ไม่

มาตรการ ๕ มาตรการ

๑. มาตรการป้องกัน สถานศึกษาจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามกลุ่มสนใจ เพื่อเสริมสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกมิให้นักเรียน นักศึกษาไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด กิจกรรมหลักที่ดำเนินการโครงการ TO BE NUMBER ONE

๒. มาตรการค้นหา สถานศึกษาจัดระบบการคัดกรอง จำแนกกลุ่มนักเรียน นักศึกษา ออกเป็น ๕ กลุ่ม คือ กลุ่มปลอดภัย กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ กลุ่มติด และกลุ่มค้า กิจกรรมหลักที่ดำเนินการโครงการห้องเรียนสีขาว

๓. มาตรการรักษา สถานศึกษาจัดระบบการส่งต่อกลุ่มเสพ กลุ่มติดเข้าสู่การบำบัดรักษา ตามระบบสมัครใจการนำเข้าสู่กระบวนการจิตสังคมบำบัดในสถานศึกษาและค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม กิจกรรมหลักที่ดำเนินงานโครงการลูกเสือต้านภัยยาเสพติด

๔. มาตรการเฝ้าระวัง สถานศึกษาดำเนินการจัดให้มี นักเรียน นักศึกษาแกนนำ ระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน นักศึกษา เพื่อเฝ้าระวังไม่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติด จัดระเบียบพื้นที่เสี่ยงและมีการจัดปัจจัยเสี่ยงพื้นที่อบโดยจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่ไม่ให้เอื้อต่อการไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด กิจกรรมหลักที่ดำเนินงานโครงการตำรวจประสานสถานศึกษา ๑ ตำรวจ ๑ สถานศึกษา

๕. มาตรการบริหารจัดการ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ การดำเนินงาน มีแผนปฏิบัติการ และการอำนวยการ กำกับ ติดตาม ประเมินผล สรุปรายงานแจ้งต้นสังกัด และการประสานงานกับทุกภาคส่วน

กลยุทธ์ ๔ ต้อง ๒ ไม่

สถานศึกษาดำเนินการ ๔ ต้อง

๕. สถานศึกษาต้องมียุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่สอดคล้องกับสภาพของปัญหาและสถานการณ์ในพื้นที่

๖. สถานศึกษาต้องมีแผนงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาที่ตลอดปีการศึกษา

๗. สถานศึกษาต้องมีระบบข้อมูลการดำเนินงาน ๔ ด้าน ได้แก่ ระบบด้านการป้องกัน ระบบด้านการเฝ้าระวัง ระบบด้านการดูแลช่วยเหลือ และระบบด้านการบริหารจัดการ

๘. สถานศึกษาต้องมีเครือข่ายการทำงานระหว่างนักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่นและผู้นำชุมชน

สถานศึกษาดำเนินการ ๒ ไม่

๓. สถานศึกษาไม่ปกปิดข้อมูล กลุ่มเสพ กลุ่มติด และกลุ่มค้ายาเสพติด

๔. สถานศึกษาไม่ผลักปัญหา ไม่ไล่นักเรียน นักศึกษาออกจากสถานศึกษาให้นำไปบำบัดรักษาเมื่อหายแล้วให้กลับมาเรียนได้ตามปกติ
